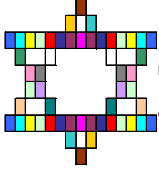

יום א', ט"ו בטבת תשס"ו (15 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

"דע את עמך" [המשך המסע לקהילות תפוצות ישראל], והיום המשך המאמר מיום ה':

בשנת 1954, צוינו 300 שנה לאיחוד אוקראינה עם רוסיה, ולכבוד זאת קיבלה אוקראינה את חבל קרים מידי רוסיה. **במהלך שנות ה-80** גברה הדרישה לעצמאות בגלל אסון צ'רנוביל, ובשנת 1991 עם התמוטטותה של ברית המועצות, כאמור, אוקראינה קיבלה את עצמאותה. **בסביבות שנת ה'ש"ס (1600)** ישבו בגלילותיה המזרחיים של פולין, שהיו מאוכלסים באוקראינים, כ- 45,000 יהודים מתוך כ- 100,000 היהודים שישבו אז בפולין כולה, ולפני גזירות ה'ת"ח-ת"ט (1648-49) עלה מספרם ליותר מ- 150,000. בשנת 5524 (1764) נפקדו באוקראינה 258,000 יהודים. בשנת 5607 (1847) נמצאו בגלילות אוקראינה שהיו שייכים לרוסיה קרוב ל- 600,000 יהודים. לפי מפקד האוכלוסין 50 שנה לאחר מכן (1897-5657), ישבו בגלילות אלה כ- 1.9 מיליון יהודים, שהיו 9.2% של האוכלוסיה הכללית. מספר זה, וריכוז זה, **מהווים את השיא באוכלוסיה יהודית באוקראינה**. כעבור 30 שנה, במפקד שנערך ב- 1926, התפקדו 1.57 מיליון יהודים (5.43%) ומספרם הלך וירד. על סף מלה"ע ה-II היו 1.53 מיליון יהודים, ואחריה (בשנת 1948) – 1.2 מיליון. 11 שנה אח"כ (1959) – 840,000. בשנים 1974-79, יצאו מאוקראינה 48,000 יהודים, כ- 13,000 עלו לישראל, ויתרם נדדו, רובם לאזורים אחרים בברה"מ. במפקד 1989, התפקדו רק 486 אלף יהודים באוקראינה. בשנים תש"ן-תשנ"א (1990-91), במסגרת פתיחת שערי ברה"מ, עלו רבים מיהודי אוקראינה לישראל.

שנאת האוקראינים כלפי היהודים לבשה צורות אלימות מאז גזירות ת"ח-ת"ט (-1648 49), שבהן נטבחו יותר מ- 100,000 יהודים ונחרבו כמעט כל הקהילות באוקראינה. פרעות תר"ם-מ"א (1880-81) פרצו והתפשטו בגלילות אוקראינה. בימי המהפכה הבולשביקית ומלחמת-האזרחים שבאה בעקבותיה, שוב נהרגו באוקראינה כ- 100,000 יהודים. בימי השואה והחורבן באירופה במלה"ע ה-II, שיתפה פעולה האוכלוסיה האוקראינית בכללה עם השלטון הנאצי בהשמדת היהודים באוקראינה הכבושה.

בהיסטוריה של יהודי אוקראינה, נראה שכל פורענות פיזית שירדה על ראש יהודי אוקראינה הביאה אחריה גם משבר רוחני. אחרי גזירות ת"ח-ת"ט, הוכשרו הלבבות לקראת השבתאות. בימי גזירות ההיידמקים וחידושן של עלילות הדם (בשנות ה-1760), קמה התנועה הפרנקיסטית. פרעות תר"ם-מ"א (1880-81) הולידו את תנועות "חובבי-ציון" ו"ביל"ו" ואת התפשטות ה"השכלה". למרות זאת, נשארו רבים נאמנים לדרכי אבות, ולא נטשו את דרך היהדות.

[אנציקלופדיה לבית ישראל]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל